

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Cob/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716202725
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8716202725.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Jany Jančíkovej a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD., v spore žalobcu: Administrace insolvenčí CITY TOWER, v.o.s., so sídlom Hvězdova 1716/2b, 14000, Praha 4 – Nusle, IČO: 294 14 873, insolvenčný správca úpadcu APATIT a.s. v konkurze, so sídlom Mečová 358/8, 602 00 Brno-město, IČO: 284 74 228, právne zastúpeného LAWS, s. r. o., so sídlom Rajská 7, 811 08 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 36 729 078, proti žalovanému: KÚPELE LUČIVNÁ, a.s., so sídlom Lučivná 290, 059 31 Lučivná, IČO: 31 714 480, právne zastúpenému FiguraLegal s.r.o., so sídlom Žriedlová 3, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 52 824 918, o zaplatenie 165.000.000,- Kč s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 16Cb/88/2016-586 z 1. decembra 2021 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutom II. a III. výroku.

Žalovanému voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Žalobca (vtedajší insolvenčný správca úpadcu A. B. B.) sa žalobou doručenou Okresnému súdu Poprad 24. marca 2016 faxom a 29. marca 2016 poštou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu 165.000.000,- Kč s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 24. marca 2016 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že Krajský súd v Brne uznesením, č. j. C. D. XXINSXXXXX/XXXX-A-XX z 23. novembra 2015 vyhlásil konkurz na majetok obchodnej spoločnosti APATIT, a. s. ako dlžníka a za insolvenčného správcu ustanovil jeho. Pri zisťovaní majetkovej podstaty úpadcu zistil, že úpadca 28. marca 2013 zaslal zo svojho účtu č. XXXXXXXXXXX/XXXX vedeného v E. D. F. G. & H., a. s. na účet žalovaného IBAN: H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v rovnakej banke čiastku vo výške 165.000.000,- Kč s referenčným číslom: I.. Listom zo 4. marca 2016 vyzval žalovaného na vrátenie tejto sumy v lehote 15 dní od doručenia výzvy k čomu došlo 8. marca 2016, avšak žalovaný sa k tejto žiadosti nevyjadril a nepodal vysvetlenie, z akého dôvodu boli peňažné prostriedky bezhotovostne prevedené na jeho účet. Žalovaný túto čiastku od úpadcu inkasoval, ale žiadne protiplnenie za túto vyinkasovanú čiastku neobdržal. Žalovaný sa tak na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil.

Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zastavil konanie o zaplatenie 1.000.000,- Kč s príslušenstvom, zamietol žalobu a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % účelne vynaložených trov konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, ods. 2, § 451, § 456, § 458 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“).

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že Krajský súd v Brne uznesením z 23. novembra 2015 vyhlásil konkurz na majetok obchodnej spoločnosti APATIT, a. s. ako dlžníka a za správcu ustanovil A. B. B.. Pri zisťovaní majetkovej podstaty dlžníka insolvenčný správca zistil, že dlžník 28. marca 2013 zaslal zo svojho účtu v E. D., J. K. XXXXXXXXXXX/XXXX na účet žalovaného vedený tiež v E. D., J., IBAN: XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX čiastku vo výške 165.000.000,- Kč. Žalovaný bol podaním zo 4. marca 2016 doručeným žalovanému 8. marca 2016 vyzvaný v lehote 15 dní vyjadriť sa k žiadosti o poskytnutie súčinnosti a vysvetliť a doložiť príslušnými listinami, z akého dôvodu boli peňažné prostriedky bezhotovostne 28. marca 2013 prevedené na účet žalovaného. Z bankového účtu úpadcu 28. marca 2013 odišla zahraničná platba vo výške 165.000.000,- Kč, príjmom ktorej bol žalovaný. Úpadca a žalovaný 8. marca 2013 uzatvorili zmluvu o budúcej kúpnej zmluve, predmetom ktorej mali byť nehnuteľnosti uvedené v návrhu kúpnej zmluvy odpredané úpadcovi za kúpnu cenu vo výške 875.000.000,- Kč. Podľa článku III. bod 3.2 tejto zmluvy sa budúci kupujúci zaviazal budúcemu predávajúcemu na zaplatenie zálohy vo výške 20 % z kúpnej ceny, t. j. vo výške 175.000.000,- Kč. Úpadca 28. marca uhradil na účet žalovaného 165.000.000,- Kč. Podľa článku III. bod 3.3 zmluvy o budúcej kúpnej zmluve v prípade, že budúci kupujúci nedoručí budúcemu predávajúcemu výzvu v lehote do 30. apríla 2013 na uzavretie zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že zaplatená záloha sa použije na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa článku I. bod 1.2 ods. 1.2.1 zmluvy. V zozname pohľadávok zostavenom k 15. aprílu 2016 nebola uvedená žiadna pohľadávka voči žalovanému, tzn. ani pohľadávka na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom plnenia bez právneho dôvodu, ktorá je uplatňovaná v tomto konaní. Žalovaný v odpovedi na výzvu žalobcu uviedol skutočnosti preukazujúce neexistenciu pohľadávky na vrátenie bezdôvodného obohatenia. Štatutár obchodnej spoločnosti C.M.B. MANAGEMENT, s. r. o. B. L. odpovedal na výzvu insolvenčného správcu tak, že mu nie je známy dôvod platby a ani ho v minulosti nebol schopný dohľadať. Štatutár úpadcu D. M. K. formou notárskeho zápisu 7. júla 2016 prehlásil, že ako člen predstavenstva úpadcu v rokoch 2008 až 2014 neuzatvoril so žalovaným žiadnu zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy v slovenskom jazyku ani akúkoľvek inú zmluvu a prehlásil, že na listine s názvom zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy medzi úpadcom a žalovaným z 8. marca 2013 sa nenachádza jeho vlastnoručný podpis. V súpise majetkovej podstaty úpadcu z 23. marca 2016 bola zapísaná pohľadávka úpadcu voči žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia. Zo spisu vedeného Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 21Cb/141/2015 vyplýva, že obchodná spoločnosť TEAPET LTD 26. marca 2015 podala žalobu na Kúpele Lučivná, a. s. o zaplatenie 164.000.000,- Kč s príslušenstvom. V skutkových okolnostiach bolo uvedené, že obchodná spoločnosť APATIT, a. s. 28. marca 2013 bezhotovostným prevodom poukázala žalovanému 165.000.000,- Kč, a to bez právneho dôvodu. Žalovaný peňažné prostriedky nevrátil napriek výzve. Obchodná spoločnosť APATIT, a. s. 31. marca 2014 postúpila časť pohľadávky vo výške 150.000.000,- Kč na obchodnú spoločnosť VIVIGO LTD a toto postúpenie bolo žalovanému oznámené obchodnou spoločnosťou APATIT, a. s. listom z 31. marca 2014. Obchodná spoločnosť VIVIGO LTD následne nadobudnutú časť pohľadávky vo výške 150.000.000 Kč 2. júna 2014 postúpila na TEAPET LTD.. Toto postúpenie bolo žalovanému oznámené dopisom zo 16. júna 2014. Ďalšiu časť pohľadávky vo výške 14.000.000,- Kč obchodná spoločnosť APATIT, a. s. postúpila 3. marca 2015 priamo na žalobcu, teda na obchodnú spoločnosť TEAPET LTD.. Ku dňu podania žaloby tak na žalobcu bola postúpená pohľadávka vo výške 164.000.000,- Kč. Žalovaný sa na výzvu k úhrade tejto sumy bránil tým, že bola uzavretá zmluva o budúcej kúpnej zmluve z 8. marca 2013, čo žalobca rozporuje, keďže má vedomosť, že nebola takáto zmluva štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti APATIT, a. s. ani inou splnomocnenou osobou za spoločnosť APATIT, a. s. uzatvorená. Jediným členom predstavenstva v tej dobe bol D. M. K., ktorý potvrdil, že nikdy nedošlo k uzavretiu zmluvy o budúcej zmluve medzi APATIT, a. s. a žalovaným. Žalobca rozporuje aj pravosť podpisu na uzavretej zmluve. Konanie v predmetnej veci je právoplatne skončené, keďže súd konanie uznesením z 24. júla 2017 zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11. októbra 2017. Na základe žaloby podanej 26. marca 2015 bolo Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 8Cb/140/2015 vedené konanie, v ktorom sa obchodná spoločnosť APATIT, a. s. zastúpená prokuristom N. L. voči Kúpeľom Lučivná, a. s. ako žalovanému domáhala zaplatenia 1.000.000,- Kč s príslušenstvom, a to na tom skutkovom základe, že žalobca 23. marca 2013 poukázal bezhotovostným prevodom na účet žalovaného 165.000.000,- Kč bez právneho dôvodu. Žalobca časť

pohľadávky vo výške 164.000.000,- Kč postúpil na tretie osoby a v čase podania žaloby disponuje pohľadávkou vo výške 1.000.000,- Kč, ktorú vymáha touto žalobou. Žalovaný na výzvu k úhrade tejto sumy nereagoval a pohľadávkou žalobcu neuznáva. Taktiež poukázal na vyhlásenie D. M. K. z 5. augusta 2014 ohľadom skutočností, že takúto zmluvu nikdy nepodpisoval a podpis na zmluve o budúcej kúpnej zmluve nie je jeho. V predmetnej veci stále prebieha súdne konanie a nie je právoplatne skončená. Žalobou z 2. decembra 2016 o vylúčenie pohľadávky z majetkovej podstaty dlžníka do konania vedeného na Krajskom súde v Brne vo veci C. žalobcu TEATEP LTD proti žalovanému Administrácii insolvenčnej CITY TOWER, v. o. s., ktorou sa žalobca domáhal, aby zo súpisu majetkovej podstaty dlžníka APATIT, a. s. bola vylúčená pohľadávka z titulu bezdôvodného obohatenia spoločnosťou Kúpele Lučivná, a. s. vo výške 164.000.000,- Kč. V žalobe žalobca popisuje ako došlo k vzniku pohľadávky a aj jednotlivé postúpenia spojené s touto pohľadávkou na tretie osoby. Toto konanie bolo zastavené. Podľa správy insolvenčného správcu z 8. februára 2019 adresovanej Krajskému súdu v Brne insolvenčný správca vyrozumel o súpise položky p032 do súpisu majetkovej podstaty dlžníka obchodnej spoločnosti TEAPET LTD, VIVIGO LTD a Quality, s. r. o. a oznámil súdu, že vymáha pohľadávku od obchodnej spoločnosti Kúpele Lučivná, a. s. prostredníctvom externého právneho zastúpenia na Slovensku, pričom konanie je vedené Okresným súdom Poprad pod sp. zn. 16Cb/88/2016, kde vo veci ešte nebolo rozhodnuté. K tejto správe bol pripojený aj aktualizovaný súpis majetkovej podstaty zo 6. októbra 2016 aktualizovaný k 18. septembru 2018. Žalovanému boli doručené tri oznámenia o postúpení pohľadávky uplatnenej v tomto konaní, z ktorých je zrejmé, že žalovaná pohľadávka bola postúpená na tretie osoby, a to 31. marca 2014 z úpadcu na obchodnú spoločnosť VIVIGO LTD (aktuálne C.M.B. COMPANIES LTD) v rozsahu 150.000.000,- Kč, následne 2. júna 2014 na obchodnú spoločnosť TEAPET LTD v rozsahu 150.000.000,- Kč a napokon 2. apríla 2014 z úpadcu na obchodnú spoločnosť Quality, s. r. o. v rozsahu 15.000,- Kč. Bolo možné sa domnievať, že majiteľom žalovanej pohľadávky vo výške 165.000.000,- Kč je obchodná spoločnosť TEAPET LTD v rozsahu 150.000,- Kč a obchodná spoločnosť Quality, s. r. o. v rozsahu 15.000.000,- Kč. Dohodou o narovnaní z 12. novembra 2019 uzatvorenou medzi insolvenčným správcou úpadcu a obchodnými spoločnosťami TEAPET LTD ako postupníkom 1 a C.M.B. COMPANIES LTD ako postupníkom 2 sa zmluvné strany dohodli na urovaní sporných právnych vzťahov súvisiacich s dispozíciami s vlastníctvom k pohľadávke zahrnutej insolvenčným správcou do majetkovej podstaty úpadcu. Dohodou o zrušení zmluvy o postúpení pohľadávok z 2. apríla 2014, ktorá bola uzatvorená medzi úpadcom ako postupcom a obchodnou spoločnosťou Quality, s. r. o. ako postupníkom 2. marca 2015, strany zrušili zmluvu o postúpení pohľadávky z dôvodu, že nebola do 2. marca 2015 zaplatená cena za postúpenie pohľadávky. Dodatok č. 1 k zmluvám o postúpení pohľadávok z 3. marca 2015 uzatvorený medzi obchodnou spoločnosťou TEAPET LTD ako postupníkom, úpadcom ako postupcom 1 a obchodnou spoločnosťou C.M.B. COMMERCIAL LTD ako postupcom 2 je spoločným dodatkom k vzájomne súvisiacim zmluvám o postúpení pohľadávok, v ktorom sa zmluvné strany dohodli na rozvázovacej podmienke všetkých vyššie uvedených zmlúv, a to, že v prípade ak bude prehlásený úpadok postupcu 1 rušia sa zmluvy od počiatku k okamžiku právoplatnosti uznesenia o prehlásení úpadku a platí, že postupca 1 je naďalej veriteľom celej pohľadávky. Zároveň sú zmluvné strany povinné vrátiť si všetky plnenia poskytnuté zo zmlúv a postupca 1 a 2 sú povinní postupníkovi vydať všetky plnenia aj v budúcnosti obdržanú pohľadávkou.

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že vo svetle zmlúv o postúpení pohľadávok sa javí, že žalobcovi nesvedčí hmotnoprávny nárok, keď pohľadávka bola postúpená na tretie subjekty a aj z ich následného správania, kedy si obchodná spoločnosť TEAPET LTD žalobou podanou 26. marca 2015 uplatnila v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 21Cb/141/2015 nárok o zaplatenie 164.000.000,- Kč. Táto obchodná spoločnosť sa domáhala aj na Krajskom súde v Brne vylúčenia sumy 164.000.000,- Kč z konkurznej podstaty úpadcu APATIT, a. s. uvedené konanie z dôvodu následného späťvzatia bolo skončené a súd tu videl zrejmý rozpor v skutočnostiach tvrdených žalobcom a predložených listinných dôkazoch, avšak rešpektujúc dohodu o urovaní, ktorá súvisela s urovaním sporných právnych vzťahov práve v súvislosti s dispozíciami a vlastníctvom k pohľadávke, ktorá bola insolvenčným správcou zahrnutá do majetkovej podstaty a na základe tohto dokumentu je možné skonštatovať, že žalobca je v spore aktívne legitimovaným subjektom. Keďže žalobca až do návrhu na zmenu žaloby podaného v novembri 2021 nepripúšťal akýkoľvek možný podnikateľský vzťah medzi obchodnou spoločnosťou APATIT, a. s. a žalovaným, nie je možné konštatovať, aby sa pri vzniku záväzkového vzťahu medzi týmito podnikateľmi týkal predmet záväzku podnikateľskej činnosti. Žalobca označuje uplatnený nárok ako mylnú platbu, teda platbu, kedy nejestvuje akýkoľvek právny základ na jej plnenie. Aj keď žalovaný sa s týmto tvrdením nestotožňoval,

takto uplatnený nárok je potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní. Obchodná spoločnosť APATIT, a. s. ako aj žalovaný sú podnikateľské subjekty, avšak nie je možné dospieť k záveru, že pri vzniku ich vzťah bolo zrejme, že ich vzťah sa týka ich podnikateľskej činnosti.

Súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie 1.000.000,- Kč s príslušenstvom z dôvodu, že žalobca vzal podaním doručeným mu 25. novembra 2021 v tejto časti žalobu späť, lebo na Okresnom súde Prešov prebieha medzi rovnakými sporovými stranami a na rovnakom skutkovom a právnom základe konanie pod sp. zn. 8Cb/140/2015 o zaplatenie 1.000.000,- Kč s príslušenstvom.

7. Súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu, že námietku premlčania vznesenú žalovaným posúdil ako dôvodnú. Podľa názoru súdu bolo preukázané, že k prevodu peňažných prostriedkov došlo 28. marca 2013, v dôsledku čoho sa týmto dňom súčasne obchodná spoločnosť APATIT, a. s. dozvedela, že k tvrdenému bezdôvodnému obohateniu došlo a kto sa na jej úkor obohatil. Žalobca podal žalobu na Okresnom súde Poprad 24. marca 2016 prostredníctvom elektronického podania a zároveň uviedol, že žalobu vrátane príloh zasiela súdu faxom a poštou (TNT kuriérom). Žaloba bola fyzicky na súd doručená 29. marca 2016. V čase podania žaloby tak ako na to poukázal aj právny zástupca žalovaného bol účinný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) a v zmysle ustanovenia § 42 ods. 1 OSP platilo, že podanie obsahujúce návrh vo veci samej, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do 3 dní. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené sa neprihliada. Časová súvislosť týchto podaní a vtedy platné ustanovenie § 42 ods. 1 OSP vedie k tomu záveru, že žaloba bola fyzicky súdu doručená až 29. marca 2016, teda po uplynutí troch dní od učinenia elektronického podania v dôsledku čoho sa na toto podanie doručené elektronicky a faxom neprihliada. Dvojročná subjektívna premlčacia doba uplynula 30. marca 2015 (posledný deň dvojročnej subjektívnej premlčacej doby 28. marca 2015 pripadol na sobotu a najbližší nasledujúci pracovný deň je pondelok 30. marec 2015). Žaloba bola Okresnému súdu Poprad doručená 29. marca 2016, t. j. po uplynutí dvojročnej subjektívnej lehoty a žalovaný vzniesol námietku premlčania in eventum aj vo vzťahu k uplynutiu trojročnej premlčacej lehoty s poukazom na ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

8. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 262 ods. 1, ods. 2 CSP a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % účelne vynaložených trov konania, keďže súd žalobu voči nemu zamietol ako aj v časti o zaplatenie 1.000.000,- Kč s príslušenstvom zastavil, keď zavinenie na zastavení konania v tejto časti nesie žalobca.

9. Proti rozsudku v rozsahu výroku o zamietnutí žaloby a výroku o trovách konania podal včas odvolanie žalobca. Namietal, že prvoinštančný súd sa vôbec nevysporiadal a právne nevyhodnotil zmluvu o budúcej kúpnej zmluve z 8. marca 2013, ktorá mala vo vzťahu k dokazovaniu ohľadom vznesenej námietky premlčania zásadný právny význam. Konkrétne nevyhodnotil či plnenie prebehlo na základe platnej alebo neplatnej zmluvy o budúcej kúpnej zmluve alebo či plnenie prebehlo úplne mimo tento zmluvný vzťah, v dôsledku čoho by mohol následne právne kvalifikovať opodstatnenosť vznesenej námietky premlčania vo väzbe na ustanovenie § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka. Na základe uvedených skutočností žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutia.

10. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že s poukazom na ustanovenie § 386 písm. d) CSP navrhuje odvolaciemu súdu odvolanie odmietnuť, nakoľko nemá náležitosti podľa § 363 CSP a pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať. Jediným nosným argumentom odvolania, ktorým sa žalobca snaží spochybniť rozsudok je tvrdenie, že prvoinštančný súd sa vôbec nevysporiadal a právne nevyhodnotil zásadný listinný dôkaz, ktorý mal vo vzťahu k dokazovaniu ohľadom vznesenej námietky premlčania zásadný právny význam a ktorým je zmluva o budúcej kúpnej zmluve z 8. marca 2013. Žalobca naprieč podaným odvolaním v obmenách opakuje uvedenú myšlienku s tým, že uvedený postup súdu považuje za nesprávny. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. K vyjadreniu žalovaného podal žalobca odvoláciu repliku, v ktorej uviedol, že z obsahu výzvy prvoinštančného súdu, ktorá bola jeho právnomu zástupcovi doručená, nevyplýva, že by súd prvej inštancie dospel k záveru, že by odvolanie obsahovalo vady alebo že by nevykazovalo všetky predpísané náležitosti v zmysle ustanovení § 363 či § 365 CSP, v dôsledku čoho má za to, že odvolanie netrpí žiadnou z väd a spĺňa všetky náležitosti v zmysle ustanovení § 363 či § 365 CSP. Odhliadnuc od toho aj naďalej trvá na tom, že právna kvalifikácia zmluvy o budúcej kúpnej zmluve a z nej vyplývajúce posúdenie vzájomného právneho vzťahu zmluvných (sporových) strán nebola zo strany prvoinštančného súdu v konaní nijako vyhodnotená.

12. K odvolacej replike žalobcu podal žalovaný odvoláciu dupliku, v ktorej zopakoval podstatné argumenty uvádzané už vo svojom predchádzajúcom vyjadrení a opätovne navrhol, aby odvolací súd rozsudok potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 CSP, v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

14. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné.

15. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

16. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

17. Odvolací súd hodnotí ako nedôvodnú námietku žalobcu, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal a právne nevyhodnotil zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, pretože súd právnu kvalifikáciu právneho vzťahu medzi úpadcom a žalovaným ako vzťahu občianskoprávneho ozrejnil v odseku 28. odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde uviedol, „keďže žalobca až do návrhu na zmenu žaloby podaného v novembri 2021 nepripúšťal akýkoľvek možný podnikateľský vzťah medzi úpadcom a žalovaným, nie je s poukazom na ustanovenie § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka možné konštatovať, aby sa pri vzniku záväzkového vzťahu medzi týmito podnikateľmi týkal predmet záväzku podnikateľskej činnosti. Žalobca označuje uplatnený nárok ako mylnú platbu, teda platbu, kedy nejestvuje akýkoľvek právny základ na jej platenie. Aj keď žalovaný sa s uvedeným tvrdením nestotožňoval, takto uplatnený nárok je potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní.“ K uvedenému odvolací súd dodáva, že ešte aj na pojednávaní konanom dňa 22.09.2021 žalobca vychádzal pri svojej právnej argumentácii z ním tvrdeného skutkového stavu, že sa jednalo o mylnú platbu.

18. Navyiac odvolací súd uvádza, že žalobca sa síce v odvolaní domáha posúdenia platnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, avšak jeho predchodca (predchádzajúci správca úpadcu) sa v žalobe o existencii tejto zmluvy ani len nezmiene. Túto zmluvu prvýkrát vo vyjadrení k žalobe spomenul žalovaný a prvýkrát bola predložená súdu ako príloha tohto vyjadrenia žalovaného. Právny zástupca žalobcu vo vyjadrení z 22. septembra 2017 bez pochyb uviedol, že považuje za preukázané, že deklarovaný zmluvný vzťah medzi úpadcom a žalovaným neexistoval.

19. Pri posudzovaní správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie sa odvolací súd zaoberal aj skutočnosťou, že zo strany súdu prvej inštancie v priebehu konania nedošlo k pripusteniu zmeny žaloby (návrh žalobcu na čl. 540 súdneho spisu). Na pojednávaní dňa 1.12.2021 súd prvej inštancie rozhodol uznesením o návrhu žalobcu na zmenu žaloby tak, že súd zmenu žaloby zo dňa 24.11.2021 navrhnutú žalobcom a doručenú súdu 25.11.2021 nepripustil pričom dodržal správny technicko-procesný postup: uznesenie sa nachádza v zápisnici z pojednávania a súd ho osobitne nevyhotovoval, z dôvodu prítomnosti právnych zástupcov sporových strán a z dôvodu, že voči tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol o tomto návrhu procesne správne, keď nepripustil zmenu žaloby. V prvom rade správne vychádzal z Čl.8 CSP „strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu“, ale najmä z Čl.5 CSP „zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.“ Z uvedeného je zrejmé, že návrh žalobcu na zmenu žaloby týkajúcu sa podstatnej zmeny skutočností tvrdených v žalobe, nie je možné pripustiť. Civilný sporový poriadok v ust. § 143 ods. 1 a 2 normuje, že zmenu žaloby nemožno pripustiť ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. Súd prvej inštancie správne poukázal na komentované znenie ust. § 143 ods. 1 (str. 527, Veľký komentár CSP, Števček a kol., C.H.BECK, 2016) podľa ktorého dôvod pre nepripustenie zmeny žaloby sa opiera o hospodárnosť konania, teda je potrebné v závislosti od konkrétneho prípadu skúmať relevantné skutočnosti, ktoré žalobcu viedli k podaniu zmeny žaloby s tým, že cieľom úpravy je zamedziť zneužitie zmeny žaloby na prieťahy konania. Žalobca tvrdil, že v čase podania žaloby nemal od žalovaného poskytnutú súčinnosť, ktoré tvrdenie sa neukázalo ako pravdivé, keď žalovaný poskytol správcovi súčinnosť stanovenej v 15 dňovej lehote. Žalovaný vždy tvrdil, že nešlo o mylnú platbu, ale o plnenie na základe zmluvy o budúcej kúpnej zmluve o čom bol žalobca riadne informovaný, napriek tomu od podania žaloby, teda od marca 2016 nežiadal o zmenu žaloby. O zmenu žaloby (v podobe zmeny podstatných skutkových tvrdení) žiadal až v podaní, ktoré bolo doručené súdu prvej inštancie v novembri 2021, teda až po viac ako piatich rokoch vedenia sporu pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie, tak správne odmietol procesný úkon, ktorý by viedol k nedôvodným prieťahom v konaní, keď podstatná zmena skutkových tvrdení považovaná za zmenu žaloby po piatich rokoch vedenia sporu, by jednoznačne neumožnila požiť výsledky doterajšieho konania ako postačujúci podklad na konanie o zmenenej žalobe. Zároveň sa jednalo o úkon ktorý by viedol k bezúspešnému uplatňovaniu práva zo strany žalobcu, k uvedenému sa však v rámci logických postupov odôvodnenia svojho rozhodnutia dostane odvolací súd v nasledujúcich častiach odôvodnenia. Uvedený postup súdu prvej inštancie tak bol plne súladný s Čl.5 CSP, Čl.8 CSP a ust. § 143 ods. 1 a 2 CSP.

20. V kontexte právneho posúdenia uvedeného v odstavci č. 19, bol potrebné následne právne uzatvoriť, či sa v podanej žalobe jednalo o uplatnenie nárokov z občianskoprávneho alebo obchodnoprávneho vzťahu a následkov s tým spojených. Správne súd prvej inštancie právne posúdil, že: „Rozhodujúca je povaha vzťahu. Úprava bezdôvodného obohatenia z Občianskeho zákonníka sa aplikuje aj na obchodné vzťahy, avšak na tieto vzťahy nemožno aplikovať právnu úpravu premlčania, t.j. osobitnú premlčaciu dobu pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia a to aj napriek tomu, že Obchodný zákonník pre vydanie bezdôvodného obohatenia neustanovuje osobitnú premlčaciu dobu odlišnú od všeobecnej 4ročnej premlčacej doby. V náleze ÚS SR z 13.12.2005 sp.zn. IV ÚS 214/04 je akceptovaný názor NS SR sp.zn. 4Obo/57/03 v ktorom vyslovil názor, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý vznikol z neplatnej zmluvy sa premlčuje v 4ročnej lehote podľa § 397 ObZ. ÚS SR zdôraznil, že Obchodný zákonník obsahuje právnu úpravu odlišnú od Občianskeho zákonníka v otázke premlčania. Posudzovanie bezdôvodného obohatenia sa bude spravovať Občianskym zákonníkom, ale premlčanie práv z tohto bezdôvodného obohatenia bude podliehať iným pravidlám ako tým, ktoré platia v režime Občianskeho zákonníka, t.j. bude sa spravovať Obchodným zákonníkom“. Následne súd prvej inštancie správne poukázal na rozhodnutie NS ČR 28 Cdo 1473/2011 zo dňa 11.01.2012, z ktorého citoval nasledovné časti : „Žalobkyně se po žalovaném domáhala zaplacení částky 2.173.863,- Kč s přísl. z titulu bezdůvodného obohacení, jež mělo vzniknout tím, že z účtu žalobkyně byl na účet žalovaného (resp. úpadkyně VITKA Brněnec a.s., dále jen úpadkyně) poukázán finanční obnos ve výši žalované částky bez právního důvodu.....“ Okresný súd žalobu zamietol, pričom uviedol: „Dospěl k závěru, že předmětné finanční prostředky sice byly z účtu žalobkyně převedeny na účet úpadkyně, avšak žalovaný vnesl důvodně námitku promlčení. Mezi účastníky před provedením plateb neexistoval obchodněprávní vztah. Bez právního důvodu tak došlo k převodu určité částky z účtu jedné obchodní společnosti na

účet jiné obchodní společnosti, přičemž plnění nevyplývalo z jejich podnikatelské činnosti. Ke vzniku bezdůvodného obohacení tak nedošlo v rámci obchodněprávního vztahu, a promlčecí doba proto nemůže být čtyřletá. Žalobkyně se o tom, že plnila bez právního důvodu, musela dozvědět ihned poté, co plnění poskytla. Přesto však podala žalobu dne 17. 7. 2009, tedy rok poté, co uplynula objektivní promlčecí doba, resp. dva roky poté, co uplynula promlčecí doba subjektivní. Právo žalobkyně je tedy promlčeno.“ Odvolací soud rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom uviedol nasledovné: „Odvolací soud zdůraznil, že samotná žalobkyně uvedla, že nebyla s úpadkyní v 17 16Cb/88/2016 žádném vztahu, nikdy s ní neobchodovala a neuzavřela žádné smlouvy. Obchodněprávní vztah tak mezi nimi nemohl vzniknout jen na základě toho, že z účtu žalobkyně byly převedeny peníze na účet úpadkyně, aniž by k tomu existoval důvod. Judikatura, na niž žalobkyně odkazuje, se vztahuje na případy, kdy bezdůvodné obohacení spočívalo v poskytnutí služeb jedním podnikatelem jinému podnikateli, a to bezesmluvně či na základě neplatné smlouvy.“ Pro posuzovanou věc je však klíčová jiná část tohoto rozhodnutí, podle níž je k závěru, že vztah z bezdůvodného obohacení vzniklého přijetím plnění bez právního důvodu je obchodním závazkovým vztahem, nezbytný předchozí úsudek, že majetkový prospěch, o jehož vydání se žádá, byl získán na základě vztahu, který svým pojetím odpovídá ust. § 261 odst. 1 až 3 obč. zák. K převodu zde však došlo bez existence jakéhokoliv vztahu mezi žalobkyní a úpadkyní. Námitka promlčení tak měla být posouzena podle příslušných ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen obč. zák.), což ostatně soud prvního stupně učinil.“ Následně dovolací soud uviedol: „Dovolání však přípustné není... Pouze na základě toho, že prostředky z účtu jednoho podnikatele na účet třetí osoby odešla osoba, která je členem představenstva třetí osoby, nelze přitom bez dalšího dospět k závěru, že došlo k úmyslnému bezdůvodnému obohacení třetí osoby. Dovolací soud se zcela ztotožňuje s názorem odvolacího soudu, že v daném případě se nejednalo o obchodněprávní vztah, a otázku promlčení je tedy třeba vyřešit dle úpravy občanského zákoníku..... V posuzovaném případě však došlo k převodu finančních prostředků z účtu dovolatelky na účet úpadkyně bez existence předchozího právního vztahu a jiného mezi stranami poskytnutého plnění. Na existenci obchodněprávního vztahu nelze usuzovat toliko (a tedy bez dalšího) z toho, že došlo k převodu finančních prostředků z účtu jednoho podnikatele na účet jiného podnikatele, přičemž skutková zjištění odvolacího soudu nemůže soud dovolací za dané procesní situace přezkoumávat (viz výše). Jestliže by byla správná úvaha dovolatelky, že z pouhého faktu, že peníze odešly z jednoho účtu náležejícího podnikateli na účet jiného podnikatele, vyplývá, že mezi nimi došlo ke vzniku obchodněprávního vztahu, znamenalo by to, že záleží, na čí účet byly finanční prostředky bez právního důvodu odeslány. Pokud by je žalobkyně poslala na účet jiného podnikatele, jednalo by se o obchodněprávní vztah a promlčecí doba by byla čtyřletá (viz ust. § 397 obč. zák.), pokud by je odeslala na účet nepodnikatele, šlo by o vztah občanskoprávní a promlčecí doba by byla dvouletá, resp. tříletá (viz ust. § 107 odst. 1, 2 obč. zák.), což se však jeví v dané věci jako úvaha nesprávná. V posuzovaném případě tedy nelze učinit závěr, že se jednalo o závazek, jímž se bezprostředně realizuje zapsaný předmět podnikání účastníků (to ani dovolatelka netvrdila), ani o závazek, který s jejich podnikáním souvisí. Jestliže je tedy správný právní názor odvolacího soudu o tom, že v daném případě se nejedná o vztah obchodněprávní ale občanskoprávní, je třeba na věc aplikovat ust. § 107 obč. zák.“ Odvolací soud sa v rámci rozhodovacej činnosti NSSR ohľadne posúdenia či sa v podanej žalobe jednalo o uplatnenie nárokov z občianskoprávneho alebo obchodnoprávneho vzťahu zaoberal aj inými rozhodnutiami NSSR pričom po oboznámení sa s nimi možno konštatovať nasledovné: vo veci 5Obo/86/2005 pri bezdôvodnom obohatení sa jedná sa obchodnoprávny vzťah, predmetom bola Zmluva o spätnom odkupe akcií – plnenie z právneho dôvodu ktorý odpadol (rubopis „za Váš rad“ bol nevyplnený), vo veci 4Obdo/108/2020 pri bezdôvodnom obohatení sa jedná sa obchodnoprávny vzťah, predmetom bola Zmluva o dielo-dizajnérske práce a bezdôvodné obohatenie vniklo splnením dodávky tovaru a nezaplacením ceny, vo veci IV ÚS 214/04 pri bezdôvodnom obohatení sa jedná sa obchodnoprávny vzťah, predmetom bola Zmluva o cenných papieroch – plnenie z neplatného právneho úkonu (v tejto veci ÚS je zaujímavé sa oboznámiť s odlišným stanoviskom vtedajšieho sudcu profesora A., ktoré o mnohom napovedá, najmä vo vzťahu pohľadu k skutkovým podstatám bezdôvodného obohatenia a možnej aplikovateľnosti obchodného práva). Uvedené rozhodnutia NSSR a ÚSSR sa vždy bez pochyb týkali podnikateľskej činnosti a z nej vzniknutého bezdôvodného obohatenia. Zároveň si je potrebné povšimnúť, že ani jedno z rozhodnutí nebolo postavené na skutkovej podstate bezdôvodného obohatenia „plnenie bez právneho dôvodu“. Judikatura opakovane hovorí, že nemožno súdom priznať nárok z bezdôvodného obohatenia, bez tohto aby si súd jednoznačne ustálil o ktorú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia sa jedná. V posudzovanej veci sa pri „mylnej platbe na účet žalovaného“ jedná jednoznačne o skutkovú podstatu plnenia bez právneho dôvodu. Ťažiskom tejto skutkovej podstaty je poskytnutie plnenia jedným subjektom druhému subjektu, bez počiatočnej

existencie akéhokoľvek právneho dôvodu tohto plnenia. Sporný skutkový stav a jeho následky vyhodnotil odvolací súd nasledovne. Skutočnosť, že sa jedná o mylnú platbu uviedol v žalobe samotný žalobca. Poprel existenciu zmluvy aj podpisy jeho štatutárov na nej. Skutočnosť, že sa jedná o platbu na základe zmluvy o budúcej zmluve uviedol žalovaný, ako procesnú obranu. Podľa ust. § 140 ods. 2 CSP zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Zákon v porovnaní s Občianskym súdnym poriadkom výslovne uvádza, čo sa rozumie pod zmenou žaloby. V tomto prípade zmeny žaloby žalobca opiera svoj nárok o nové skutočnosti, ktoré sú rozhodné pre uplatnený nárok. Nedochoádza však k zmene žalobného petitu. Ide teda o zmenu v právnej kvalifikácii v dôsledku zmeny skutkového stavu (v praxi známe ako zmena právneho dôvodu), aj keď v konečnom dôsledku ide o zmenu v skutkovom stave, ktorý má vplyv na zmenu právnej kvalifikácie. Zároveň si je potrebné uvedomiť, že prekročením návrhu a porušením dispozičného princípu by bolo priznanie iného plnenia, ako toho, ktoré žalobca v žalobnom petite požadoval, alebo priznanie plnenia na základe iného skutkového stavu, ako toho, ktorý tvrdil žalobca v žalobe a bol predmetom dokazovania v súdnom konaní, k uvedenému pozri napr. 25Cdo/1934/2001. Ak by sa priznávalo plnenie na základe iného ako v žalobe tvrdeného skutkového stavu „mylná platba/bezdôvodné obohatenie bez právneho dôvodu“ jednalo by sa o prekročenie žaloby samotným súdom, ktorú skutočnosť nemožno po správnosti procesne pripustiť. Skutočný skutkový stav vyplývajúci zo súdneho spisu je nasledovný. V žalobe podanej dňa 24.03.2016 je skutkový stav bezdôvodného obohatenia opísaný ako „mylná platba“ Až v podaní doručenom súdu dňa 25.11.2021 čl. 540 žalobca uvádza, že podáva návrh na zmenu žaloby a „doplňa rozhodujúce skutočnosti“ tak že, ako insolventný správca sa až po podaní samotnej žaloby dozvedel, že zmluva o budúcej zmluve sa údajne mala uzatvárať a prebehla ohľadnej nej aj komunikácia (predkladá dôkazy v podobe komunikácie medzi stranami ohľadne zmluvy o budúcej zmluve). K vzniku bezdôvodného obohatenia a teda k samotnému plneniu došlo dňa 28.03.2013 prevodom finančných prostriedkov.

21. Na základe vyššie uvedenému možno dospieť k jedinému záveru. Pôvodný skutkovo uvádzaný nárok z bezdôvodného obohatenia na základe „mylnej platby/plnenia bez právneho dôvodu“ za žalobcom tvrdenej neexistencie právneho vzťahu medzi sporovými stranami sa premlčal podľa Občianskeho zákonníka, tak ako to správne uvádza súd prvej inštancie. Na nový skutkovo uvádzaný nárok z bezdôvodného obohatenia, postavený na základe existencie zmluvy o budúcej zmluve (ktorý súd prvej inštancie nepripustil), by bolo potrebné pri teoretickej zmene žaloby aplikovať premlčaciu lehotu podľa vyššie uvedených rozhodnutí NSSR a ÚSSR teda podľa lehoty obchodného práva. Aj takýto nárok vyplývajúci po teoreticky vykonanej zmene žaloby by sa premlčal v 4 ročnej premlčacej dobe podľa obchodného zákonníka (vyššie spomínaný typ úkonu ktorý by viedol k bezúspešnému uplatňovaniu práva zo strany žalobcu pri zmene žaloby po uplynutí doby premlčacej, za stavu vznesenej námietky premlčania protistranou).

22. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom odvolanie žalobcu bolo vyhodnotené ako nedôvodné, a preto bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalovanému proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel' musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).